

VIETOS PROJEKTŲ FINANSAVIMO SĄLYGŲ APRAŠAS

Širvintų rajono vietos veiklos grupė (toliau – VVG)

Vietos plėtros strategija „Širvintų rajono vietos veiklos grupės 2015-2020 metų vietos plėtros strategija“ (toliau – VPS)

Kvietimo Nr. 5

1. BENDROJI VIETOS PROJEKTŲ FINANSAVIMO SĄLYGŲ APRAŠO DALIS												
1.1.	Vietos projektų finansavimo sąlygų apraše (toliau – FSA) nustatytos vietos projektų tinkamumo finansuoti sąlygos ir reikalavimai, kurie taikomi pareiškėjui, siekiančiam gauti paramą vietos projektui įgyvendinti pagal FSA 1.2 papunktyje nurodytą VPS priemonę, sudaryti iš tinkamumo finansuoti sąlygų, pareiškėjų įsipareigojimų, vietos projektų atrankos kriterijų, kitų pareiškėjams ir vietos projektams taikomų reikalavimų. Vietos projektų atrankos ir įgyvendinimo tvarką nustato Vietos projektų, įgyvendinamų bendruomenių inicijuotos vietos plėtros būdu, administravimo taisyklės, patvirtintos Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministro 2016 m. rugsėjo 21 d. įsakymu Nr. 3D-544 „Dėl Vietos projektų, įgyvendinamų bendruomenių inicijuotos vietos plėtros būdu, administravimo taisyklių patvirtinimo“ (Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministro 2019 m. gegužės 20 d. įsakymo Nr. 3D-305 redakcija (suvestinė redakcija nuo 2019 m. gegužės 22 d.)), (toliau – Vietos projektų administravimo taisyklės). FSA nustatytos vietos projektų tinkamumo finansuoti sąlygos turi būti iki galo įvykdytos iki vietos projekto atrankos vertinimo pabaigos, išskyrus atvejus, kai Vietos projektų administravimo taisyklėse ir šiame FSA nurodyta kitaip. Atitiktis vietos projekto tinkamumo finansuoti sąlygoms turi būti išlaikoma visą vietos projekto įgyvendinimo ir kontrolės laikotarpį, išskyrus atvejus, kai Vietos projektų administravimo taisyklėse ir šiame FSA nurodyta kitaip.											
1.2.	FSA taikomas:	VPS priemonės „Investicijos į materialųjį turtą“ veiklos sričiai „Parama žemės ūkio produktų perdirbimui, rinkodarai ir (arba) plėtrai“ LEADER-19.2-4.2 vietos projektams										
1.3.	FSA taikomas VPS priemonės veiklos srities paraiškomis, kurios pateiktos ir užregistruotos:	nuo vietos projektų paraiškų rinkimo pradžios	2	0	1	9	-	0	7	-	1	5
		iki vietos projektų paraiškų rinkimo pabaigos	2	0	1	9	-	0	9	-	1	3
		2	0	1	9	-	0	7	-	1	0	X
1.5.	Pagal FSA patirtos išlaidos priskiriamos prie:	EŽŪFKP tikslinės srities Nr. 3A										
1.6.	VPS priemonės veiklos srities, kuriai parengtas FSA, pagrindiniai tikslai yra šie:	Didinti konkurencingumą, modernizuojant žemės ūkio produktų perdirbimą, skatinant technologijų ir inovacijų diegimą, gerinant produktų kokybę ir rinkodarą.										
1.7.	Pagal VPS priemonės veiklos sritį parama teikiama:	Remiama veikla: <ul style="list-style-type: none"> • parama vaisių, uogų, daržovių, grybų, augalininkystės produkcijos, mėsos, pieno perdirbimui, jų perdirbimo procese susidariusių atliekų perdirbimui; ir (arba) inovacijų, naujų technologijų bei procesų diegimui, siekiant sukurti naujus ir (arba) aukštesnės pridėtinės vertės, geresnės kokybės produktus; • vaisių, uogų, daržovių, grybų mėsos, pieno ir augalininkystės produktų rinkodara; 										

		<ul style="list-style-type: none"> • vaisių, uogų, daržovių, grybų, mėsos, pieno ir augalininkystės produktų rinkodara, susijusi su naujomis rinkomis, trumpomis tiekimo grandinėmis ir (arba) plėtra. • kitų Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo I priede išvardytų produktų perdirbimas ir (arba) rinkodara; • trečios kategorijos šalutinių gyvūninių produktų, nurodytų 2002 m. spalio 3 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (EB) Nr. 1774/2002, nustatančio sveikatos taisyklės gyvūninės kilmės šalutiniams produktams, neskirtiems vartoti žmonėms, 6 straipsnyje, perdirbimas ir (arba) rinkodara; <p><i>Žemės ūkio produktų perdirbimas</i> – veikla, kurios metu pakeičiama žemės ūkio produktų pirminė fizinė ir (ar) cheminė sudėtis.</p> <p><i>Žemės ūkio produktų rinkodara</i> – žemės ūkio produktų supirkimas, surinkimas, paruošimas realizacijai, sandėliavimas, etikečių klijavimas, apdirbimas, rūšiavimas, pakavimas ir pardavimas.</p> <p>Pareiškėjai, teikiantys paraiškas, turi vietos projekto paraiškos (FSA 1 priedas) 3 dalyje „Vietos projekto idėjos aprašymas“, taip pat verslo plane (FSA 2 priedas) pateikti informaciją apie planuojamo vietos projekto tikslus, uždavinius, planuojamas veiklas, kurių pagrindu būtų galima įvertinti, kaip vietos projektas atitinka VPS, VPS priemonės veiklos srities tikslus, remiamas veiklas.</p>
1.8.	Paramos gali kreiptis šie pareiškėjai:	<p>Galimi pareiškėjai:</p> <ul style="list-style-type: none"> • ūkininkai (fiziniai asmenys, įregistravę žemės ūkio valdą ir ūkį savo vardu); • juridiniai asmenys (labai mažos ir mažos įmonės), užsiimančios žemės ūkio produktų perdirbimu ir (arba) rinkodara. <p>(Privatūs juridiniai ir fiziniai asmenys, atitinkantys labai mažos įmonės statusą (kaip tai apibrėžta LR Smulkaus ir vidutinio verslo plėtros įstatymo 3 str.)).</p> <p>Pareiškėjai turi atitikti šio FSA 4 dalyje „Vietos projektų tinkamumo finansuoti sąlygos ir vietos projektų vykdytojų įsipareigojimai“ nurodytus, pareiškėjui taikomus bendruosius, specialiuosius ir papildomus (jeigu specialieji ir papildomi reikalavimai nustatyti) tinkamumo reikalavimus.</p>
1.9.	Galimi vietos projekto pareiškėjo partneriai	Partneriai negalimi
1.10.	Kvietimui teikti VPS priemonės veiklos srities vietos projektų paraiškas skiriama:	171 295,00 Eur
1.11.	Didžiausia lėšų vietos projektui paramos suma negali viršyti:	34 259,00 Eur
1.12.	Didžiausia lėšų vietos projektui įgyvendinti lyginamoji dalis:	<p>Didžiausia paramos lėšų vietos projektui įgyvendinti lyginamoji dalis gali sudaryti iki 70 proc. visų tinkamų finansuoti vietos projekto išlaidų, kai projektą teikia fizinis arba privatus juridinis asmuo, atitinkantis labai mažai įmonei keliamus reikalavimus.</p> <p>Didžiausia paramos lėšų vietos projektui įgyvendinti lyginamoji dalis gali sudaryti iki 50 proc. visų tinkamų finansuoti vietos projekto išlaidų, kai vietos projektas yra privataus verslo pobūdžio (po jo įgyvendinimo projekte įsipareigojama gauti grynujų pajamų) ir jį teikia privatus juridinis arba fizinis asmuo, išskyrus asmenis, atitinkančius labai mažai įmonei keliamus reikalavimus.</p>

1.13.	Tinkamų finansuoti vietos projekto išlaidų, kurių nepadengia lėšos vietos projektui įgyvendinti, dalį pareiškėjas ir (arba) partneris ¹ privalo finansuoti:	Tinkamu nuosavu indėliu yra laikoma: 1. Pareiškėjo nuosavos pinigines lėšos; 2. Pareiškėjo skolintos lėšos; 3. Pareiškėjo iš vietos projekte numatytos vykdyti veiklos gautinos lėšos; 4. Gautinos paramos lėšos, kai vietos projektas įgyvendinamas ne vienu etapu.
1.14.	Vietos projektų finansavimo fondas (-ai):	EŽŪFKP ir bendrojo finansavimo lėšos, skiriamos iš Lietuvos Respublikos valstybės biudžeto.

2. VIETOS PROJEKTŲ ATRANKOS KRITERIJAI

Vietos projektų pridėtinės vertės (kokybės) vertinimo tvarką nustato Vietos projektų administravimo taisyklių 87–92 punktai.

Vietos projektų atrankos kriterijai – vietos projektų pridėtinę vertę nustatantys reikalavimai, kurių reikšmė VPS priemonės veiklos sričiai įgyvendinti įvertinama taikant žemiau nurodytą balų sistemą. Mažiausia reikalinga surinti balų suma yra 40 balų, didžiausia galima surinkti balų suma yra 100 balų.

2.1. Vietos projektų pridėtinės vertės (kokybės) vertinimo metu taikomi šie vietos projektų atrankos kriterijai:

Eil. Nr.	Vietos projektų atrankos kriterijus	Didžiausias galimas surinkti balų skaičius	Patikrinamumas (Pateikiamas paaiškinimas, kaip vietos projekto paraiškos vertinimo metu bus vertinama atitiktis atrankos kriterijui, t. y. kokius rašytinius įrodymus turi pateikti pareiškėjas, kad būtų teigiamai įvertinta atitiktis atrankos kriterijui)	Kontroliuojamumas (Pateikiamas paaiškinimas, kaip vietos projekto įgyvendinimo metu ir vietos projekto kontrolės laikotarpiu bus vertinama atitiktis atrankos kriterijui, t. y. kokius rašytinius įrodymus turės pateikti vietos projekto vykdytojas patikrų vietoje ir ex-post patikrų metu, kad Agentūra galėtų įsitikinti, jog yra visiškai laikomasi atrankos kriterijaus)
I	II	III	IV	V
1.	Didesnis projekte sukurtų darbo vietų skaičius. Šis atrankos kriterijus detalizuojamas taip:	20	Paraiškoje turi būti aiškiai nurodyta, kiek etatų, kokios specializacijos darbo vietų bus sukurta. Turi būti nurodyta, ar darbo vieta bus įkurta veiklai pagal verslo liudijimą, su individualios veiklos pažyma ar darbo sutartimis. Darbo vietų skaičiavimas atliekamas, remiantis „Projektų, įgyvendinamų pagal Lietuvos kaimo plėtros 2014 – 2020 metų programos priemones, rodiklio „Naujos darbo vietos sukūrimas ir išlaikymas“ pasiekimo vertinimo metodika“, patvirtinta Žemės ūkio ministro 2017 m.	Atitiktis atrankos kriterijui vietos projekto įgyvendinimo metu nustatoma mokėjimo prašymų/įgyvendinimo ataskaitų vertinimo metu pagal vietos projekto vykdytojo pateiktus duomenis ir/arba pridedamus dokumentus.
1.1.	Sukurta 1,5 ir daugiau darbo vietos	20		
1.2.	Sukurta 1 darbo vieta	15		

			lapkričio 9 įsakymu Nr. 3D-718 aktuali redakcija). Vertinama pagal paraiškos 4 lentelėje „Vietos projekto atitiktis vietos projektų atrankos kriterijams“ pateiktą informaciją ir pridedamus dokumentus.	
2.	Paraišką teikia fizinis asmuo (ūkininkas) jaunesnis kaip 40 metų arba privatus juridinis asmuo, kurio darbuotojų amžiaus vidurkis (ne mažiau kaip 12 mėn. prieš paraiškos teikimą) yra mažesnis kaip 40 metų (vertinama paraiškos pateikimo metu). Šis atrankos kriterijus detalizuojamas taip:	15	Vietos projekto paraiškos 4 lentelės „Vietos projekto atitiktis vietos projektų atrankos kriterijams“ pateikta informacija. Asmens tapatybę patvirtinantys dokumentai, darbo sutarčių kopijos	Tikrinama vietos projekto vertinimo etape pagal pridedamus dokumentus
5.1.	Pareiškėjas – fizinis asmuo arba pareiškėjo – juridinio asmens darbuotojų amžiaus vidurkis iki 29 metų (imtinai)	15		
5.2.	Pareiškėjas – fizinis asmuo arba pareiškėjo – juridinio asmens darbuotojų amžiaus vidurkis nuo 30 iki 39 metų (paraiškos pateikimo metu)	10		
3.	Pareiškėjas yra Širvintų r. VVG kaimo vietovėje deklaruojantis gyvenamąją vietą fizinis asmuo arba registruotas juridinis asmuo <i>Šis atrankos kriterijus detalizuojamas taip:</i>	25	Pareiškėjas (fizinis asmuo) turi pateikti gyvenamosios vietos deklaraciją. Ūkininkas turi pateikti ūkininko pažymėjimą, ūkininko ūkio ir valdos registracijos pažymėjimą. Pareiškėjas (juridinis asmuo) turi pateikti JA registro išplėstinį išrašą dėl įmonės įregistravimo, kurio išdavimo data ne senesne negu 3 mėn. iki paraiškos pateikimo dienos	Tikrinama vietos projektų įgyvendinimo laikotarpiu pagal vietos projektų įgyvendinimo ataskaitas. Vietos projektų kontrolės laikotarpiu tikrinama pagal vykdytojo pateiktas užbaigto vietos projekto metines ataskaitas.
3.1.	Pareiškėjas (fizinis asmuo) – kaimo gyventojas daugiau nei 2 metus deklaruojantis gyvenamąją vietą kaimo vietovėje, pareiškėjas (juridinis asmuo) - daugiau nei 2 metus registruotas kaimo vietovėje	25		
3.2.	Pareiškėjas (fizinis asmuo) – kaimo gyventojas nuo 1 iki 2 metų metų (imtinai) deklaruojantis gyvenamąją vietą kaimo vietovėje, pareiškėjas (juridinis	20		

	asmuo) – nuo 1 iki 2 metų metų (imtinai) registruotas kaimo vietovėje			
4.	Projekto veiklomis (rezultatais) kuriamos inovacijos rajono lygmeniu. <i>Inovacijos:</i> - naujų paslaugų, gamybos būdų, produktų ir pan. teritorijoje (iki naujosios VPS neįgyvendintų mūsų rajone) kryptis; - naujų aplinkosauginių ir technologinių sprendimų įgyvendinimo kryptis;	20	Vertinama pagal paraiškos 4 lentelėje „Vietos projekto atitiktis vietos projektų atrankos kriterijams“, pateiktos nuorodos į prie paraiškos pateiktus dokumentus arba pateiktas pagrindimas. Atitiktis vertinama vadovaujantis Lietuvos kaimo plėtros 2014–2020 metų programos investicinių priemonių projektų inovatyvumo vertinimo metodika, patvirtinta Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministro 2014 m. gruodžio 2 d. įsakymu Nr. 3D-918.	Atitiktis atrankos kriterijui vertinama paraiškos pateikimo metu
5.	Projektui įgyvendinti prašoma mažesnio paramos intensyvumo nuo didžiausios galimos lėšų vietos projektui paramos sumos.	20	Vietos projekto paraiškos 2 lentelės „Bendra informacija apie vietos projektą“ 2.5. papunktyje pateikta informacija ir 4 lentelėje „Vietos projekto atitiktis vietos projektų atrankos kriterijams“ pateiktos nuorodos į prie vietos projekto paraiškos pateiktus dokumentus arba pateiktas pagrindimas.	Atitiktis atrankos kriterijui vertinama paraiškos pateikimo metu
5.1.	Kai prašoma mažesnio paramos intensyvumo daugiau nei 5 procentai	20		
5.2.	Kai prašoma mažesnio paramos intensyvumo nuo 1 iki 5 (imtinai) procentų	15		
Iš viso:		100		
Mažiausias privalomas surinkti balų skaičius:		40		

3. TINKAMUMO SĄLYGOS, TINKAMOMS FINANSUOTI IŠLAIDOMS

Vietos projektų planuojamų išlaidų tinkamumo vertinimo tvarką nustato Vietos projektų administravimo taisyklės.

3.1.	Bendrosios tinkamumo sąlygos, susijusios su tinkamomis finansuoti išlaidomis, numatytos Vietos projektų administravimo taisyklių 24 punkte Tinkamos finansuoti išlaidos turi būti patirtos tinkamu laikotarpiu, bet ne anksčiau kaip nuo vietos projekto pateikimo dienos ir ne vėliau kaip iki vietos projekto įgyvendinimo tinkamo laikotarpio pabaigos, išskyrus vietos projekto bendrąsias išlaidas. Vietos projekto bendrosios išlaidos gali būti patirtos ne anksčiau kaip 12 (dvylika) mėnesių iki vietos projekto paraiškos pateikimo dienos. Vietos projekto tinkamas įgyvendinimo laikotarpis – iki 24 mėn. nuo vietos projekto vykdymo sutarties sudarymo dienos. Visos vietos projekto įgyvendinimo išlaidos turi būti patirtos ir pagrįstos išlaidų pagrindimo bei išlaidų apmokėjimo įrodymo dokumentais.
3.2. Papildomos tinkamumo sąlygos, susijusios su tinkamomis finansuoti išlaidomis:	
3.2.1.	Projekte numatytos išlaidos, kurioms finansuoti prašoma paramos, nebuvo, nėra ir nebus finansuojamos iš kitų ES fondų, kitų viešųjų lėšų.

3.2.2.	Projekto investicijos atitinka darbo saugos reikalavimus, kaip nurodyta Techniniame reglamente „Mašinų sauga“, patvirtintame Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministro 2000 m. kovo 6 d. įsakymu Nr. 28 „Dėl Techninio reglamento „Mašinų sauga“ patvirtinimo“, ir Elektrotechnikos gaminių saugos techniniame reglamente, patvirtintame Lietuvos Respublikos ūkio ministro 2016 m. balandžio 26 d. įsakymu Nr. 4-314 „Dėl Elektrotechnikos gaminių saugos techninio reglamento patvirtinimo“ (kartu su paraiška pateikiamuose komerciniuose pasiūlymuose turi būti tiekėjo patvirtinimas);
3.2.3.	Projekto investicijos atitinka Valstybinės maisto ir veterinarijos tarnybos kontroliuojamų teisės aktų reikalavimus, kai investicijoms yra taikomi tokie reikalavimai. Vertinimo išvadą dėl investicijų atitikties Valstybinės maisto ir veterinarijos tarnybos kontroliuojamiems teisės aktų reikalavimams išduoda Valstybinė maisto ir veterinarijos tarnyba Agentūros prašymu;
3.2.4.	Paramos suma vietos projektui įgyvendinti negali viršyti 34 259,00 Eur, t.y. didžiausio paramos vietos projektui įgyvendinti dydžio (Eur), nurodyto šio FSA 1 dalies „Bendroji vietos projektų finansavimo sąlygų aprašo dalis“ 1.12 papunktyje ir didžiausios galimos paramos vietos projektui įgyvendinti lyginamosios dalies (proc.), nurodytos VPS ir šio FSA 1 dalies 1.13 papunktyje (80 proc./70 proc.); Planuojamos darbo vietos kainos pagrįstumui įrodyti taikomas <i>pro rata</i> principas (pvz., jeigu pagal VPS priemonę apskaičiuojama, kad planuojama vienos naujos darbo vietos (etato) kaina yra 34 259,00 Eur, o vietos projekte numatoma sukurti ir išlaikyti 0,5 naujos darbo vietos (etato), laikoma, kad didžiausia galima parama 0,5 naujos darbo vietos (etato) sukurti gali siekti iki 17 130,00 Eur;
3.2.5.	Jei planuojamos išlaidos pagrįstos vadovaujantis Vietos projektų administravimo taisyklių 24.6.1. papunktyje numatyta tvarka, rinkos kainą įrodančiais dokumentais (su lygiaverčiais (gali skirtis ne daugiau kaip 10 procentų, lyginant su mažiausios kainos pasiūlyme nurodytais parametrais) išlaidų pagrindines technines savybes apibūdinančiais techniniais parametrais) pagrindžiama visa prašoma paramos suma, o tinkama finansuoti išlaidų suma nustatoma pagal mažiausią pasiūlytą kainą, neviršijančią vidutinių rinkos kainų. Komer ciniai pasiūlymai turi būti išrašyti pareiškėjo vardu ir pasirašyti tiekėjų atstovų, o viešai tiekėjų pateikta informacija (internete, reklaminėje medžiagoje ir pan.) turi būti patvirtinta tik paties pareiškėjo parašu. Jei komerciniame pasiūlyme yra nurodytas galiojimo terminas, jis turi galioti paraiškos teikimo datai.
3.2.6.	Motorinės transporto priemonės įsigijimas yra tinkamas finansuoti išlaidos tik tuo atveju, jeigu: 1. vietos projekto pagrindinė planuojama veikla – mobilioji prekyba VVG teritorijoje pagaminta produkcija arba pavėžėjimo paslaugos teikimas socialiai pažeidžiamiems ir socialiai atskirtiems asmenims, gyvenantiems VVG teritorijoje. Socialiai pažeidžiamais asmenimis laikomi: našlaičiai vaikai ir paaugliai iki 18 m.; socialinės rizikos šeimose augantys vaikai ir paaugliai iki 18 m.; skurdą ir skurdo riziką patiriantys vieniši asmenys ir šeimos; negalią turintys asmenys; senyvo amžiaus (daugiau negu 65 m.) žmonės; vienišos mamos ar tėvai, auginantys vaikus iki 18 m.; daugiavaikės (turinčios 3 ir daugiau vaikų (įvaikių) šeimos; niekur nesimokantis ir nedirbantis jaunimas iki 29 m.; bedarbiai. Socialiai atskirtais asmenimis laikomi socialiai pažeidžiami asmenys ir mokyklinio amžiaus vaikai, gyvenantys kaimo vietovėse ir lankantys formaliojo ir neformaliojo ugdymo įstaigas, nutolusias nuo jų gyvenamosios vietos daugiau kaip 3 km. Motorinių transporto priemonių klasifikavimas pagal kategorijas ir klases nustatytas Motorinių transporto priemonių ir jų priekabų kategorijų ir klasių pagal konstrukciją reikalavimuose, patvirtintuose Valstybinės kelių transporto inspekcijos prie Susisiekimo ministerijos viršininko 2008 m. gruodžio 2 d. įsakymu Nr. 2B-479 „Dėl Motorinių transporto priemonių ir jų priekabų kategorijų ir klasių pagal konstrukciją reikalavimų patvirtinimo“. Neremiamas transporto priemonių įsigijimas, kurios priskiriamos prie L ar jai prilygintos kategorijos (mopedai, motociklai, triračiai, keturračiai motociklai, bagiai, kt.), prie M kategorijos (lengvieji automobiliai ir autobusai) ir šios kategorijos priskiriamų kėbulų tipų (išskyrus aštuonių sėdimų vietų transporto priemones, skirtas keleiviams vežti); prie N kategorijos priskiriamų kėbulų tipų, kurių kodai – N1 (išskyrus išimtį, nurodyta Taisyklių 27.1.2 papunktyje), BAE, BAF, BAG, BAH, BAM, BC, BD, BAN, BAR, BAS; prie G kategorijos (visureigiai) ir šios kategorijos priskiriamų kėbulų tipų; prie O kategorijos (priekabos ir puspriekabės) priskiriamų transporto priemonių, kurių kodas – DD (L kategorijos transporto priemonės priekaba); specialiosios paskirties transporto priemonių, kurių kodai – SA, SB, SC, SE, SJ, SN, SR, ST, SV ir SZ (pvz., gyvenamieji automobiliai, kempingai); 2. planuojamas įgyvendinti verslo projektas, įskaitant NVO, bendruomeninį ir socialinį verslą – Taisyklių 27.1.1 papunktyje įvardytos motorinės transporto priemonės ir N kategorijos N1 klasės motorinės transporto priemonės (parama įsigyti N kategorijos, N1 klasės motorinę transporto priemonę kroviniams vežti

	(išskyrus visureigius), kaip nustatyta Motorinių transporto priemonių ir jų priekabų kategorijų ir klasių pagal konstrukciją reikalavimuose, patvirtintuose Valstybinės kelių transporto inspekcijos prie Susisiekimo ministerijos viršininko 2008 m. gruodžio 2 d. įsakymu Nr. 2B-479, teikiama tuo atveju, kai joje yra 2 arba 3 sėdimosios vietos, krovinių skyrius atskirtas pertvara ir jame nėra langų ir kai ji neatsiejamai susijusi su versle numatytomis teikti paslaugomis, pvz.: maisto pristatymu, mobilios įrangos pervežimu į paslaugų teikimo vietą ir pan., t. y. neskirta krovinių gabenimo keliais veiksmai vykdyti);	
3.3. Tinkamų finansuoti išlaidų sąrašas:		
I	II	III
Eil. Nr.	Tinkamos išlaidos pavadinimas	Galimas kainos pagrindimo būdas
3.3.1.	Naujų prekių įsigijimo:	
3.3.1.1.	Naujų įrenginių ir (arba) įrangos (įskaitant techniką), susijusios su žemės ūkio produkcijos perdirbimu, įsigijimo išlaidos:	1. Bent 3 (trimis) skirtingų prekių tiekėjų ir (arba) paslaugų teikėjų, prekiaujančių panašiomis prekėmis ir (arba) teikiančių panašias paslaugas (panašumo požymį apibūdinantys elementai: ta pati paskirtis, funkcijos, komplektacija, techninė specifikacija) ir kuriems tai yra įprasta komercinė-ūkinė veikla, komerciniais pasiūlymais arba jų interneto tinklalapiuose esančiomis kainomis kompiuterio ekrano nuotraukų forma (anglų k. „ <i>Print Screen</i> “), arba kitu būdu, leidžiančiu objektyviai palyginti bent 3 (trijų) skirtingų prekių tiekėjų ir (arba) paslaugų teikėjų, prekiaujančių panašiomis prekėmis ir (arba) teikiančių panašias paslaugas ir kuriems tai yra įprasta komercinė-ūkinė veikla, siūlomas kainas.
3.3.1.1.1	Įrangos, įrenginių, įrankių, mechanizmų, kitos įrangos būtinos projektui vykdyti, kompiuterinės įrangos ir programų, kitos elektroninės, skaitmeninės technikos, kitų prekių, tiesiogiai susijusių su vietos projekto įgyvendinimu, įsigijimo išlaidos.	2. Bent 1 (vienas) rinkos kainą įrodantis dokumentas (komercinis pasiūlymas arba kompiuterio ekrano nuotrauka) turi būti pateiktas iš prekių ar paslaugų teikėjo, kurio buveinės registracijos vieta yra ne VVG teritorijoje; 3. Ministerijos, Agentūros arba nepriklausomų ekspertų atliktuose, viešai ESIF administruojančių institucijų interneto svetainėse skelbiamuose prekių ir (arba) paslaugų kainų rinkos tyrimuose nustatytais įkainiais, kurie taikomi tokioms pat išlaidoms įgyvendinant panašaus pobūdžio projektus ir panašioms paramos gavėjams. Europos Sąjungos struktūriniais fondams (Europos socialiniam fondui, Europos regioninės plėtros fondui, Europos sanglaudos fondui) taikomi rinkos kainų tyrimai (supaprastinto išlaidų apmokėjimo tyrimai) skelbiami interneto tinklalapio www.esinvesticijos.lt nuorodos „Dokumentai“ skyriaus „Tyrimai“ poskyryje „Supaprastinto išlaidų apmokėjimo tyrimai“).
3.3.1.1.2	Speciali kompiuterinė ir programinė įranga, skirta išgyjamos įrangos ar technologinio proceso valdymui;	
3.3.1.1.3	Motorinės transporto priemonės įsigijimo išlaidos.	
3.3.2.	Darbų ir paslaugų įsigijimo:	
3.3.2.1.	Projekte numatyti veiksmai vykdyti būtinų statinių (išskyrus gyvenamuosius pastatus ir administracines paskirties pastatus) statyba,	1. Bent 3 (trimis) skirtingų prekių tiekėjų ir (arba) paslaugų teikėjų, prekiaujančių panašiomis prekėmis ir (arba) teikiančių panašias paslaugas (panašumo požymį apibūdinantys elementai: ta pati paskirtis, funkcijos, komplektacija, techninė specifikacija) ir kuriems tai yra įprasta komercinė-ūkinė veikla, komerciniais pasiūlymais arba jų interneto tinklalapiuose esančiomis kainomis kompiuterio ekrano nuotraukų forma (anglų k. „ <i>Print Screen</i> “), arba kitu būdu, leidžiančiu objektyviai palyginti bent 3 (trijų) skirtingų prekių tiekėjų ir (arba) paslaugų teikėjų, prekiaujančių panašiomis prekėmis ir (arba) teikiančių panašias paslaugas ir kuriems tai yra įprasta komercinė-ūkinė veikla, siūlomas kainas.

	rekonstravimas ar kapitalinis remontas.)	<p>2. Bent 1 (vienas) rinkos kainą įrodantis dokumentas (komercinis pasiūlymas arba kompiuterio ekrano nuotrauka) turi būti pateiktas iš prekių ar paslaugų teikėjo, kurio buveinės registracijos vieta yra ne VVG teritorijoje;</p> <p>3. Ministerijos, Agentūros arba nepriklausomų ekspertų atliktuose, viešai ESIF administruojančių institucijų interneto svetainėse skelbiamuose prekių ir (arba) paslaugų kainų rinkos tyrimuose nustatytais įkainiais, kurie taikomi tokioms pat išlaidoms įgyvendinant panašaus pobūdžio projektus ir panašioms paramos gavėjams. Europos Sąjungos struktūriniams fondams (Europos socialiniam fondui, Europos regioninės plėtros fondui, Europos sanglaudos fondui) taikomi rinkos kainų tyrimai (supaprastinto išlaidų apmokėjimo tyrimai) skelbiami interneto tinklalapio www.esinvesticijos.lt nuorodos „Dokumentai“ skyriaus „Tyrimai“ poskyryje „Supaprastinto išlaidų apmokėjimo tyrimai“).</p>
3.3.3.	Vietos projekto bendrosios išlaidos (įskaitant viešinimo priemonių, nurodytų Vietos projekto administravimo taisyklių 157 punkte, įsigijimo, tačiau ne daugiau kaip 10 (dešimt) proc. kitų tinkamų finansuoti projekto išlaidų vertės be PVM ir ne daugiau kaip 1 800 Eur (tūkstantis aštuoni šimtai eurų) be PVM	<p>Vietos projekto bendrųjų išlaidų apibrėžimas pateiktas Vietos projektų administravimo taisyklių 6.30 papunktyje. Bendrosios išlaidos turi būti susijusios su nekilnojamojo turto statyba, gerinimu, naujų įrenginių ir įrangos pirkimu.</p> <p>Bendrosios išlaidos, susijusios su atlyginimu konsultantams už konsultacijas vietos projekto paraiškos ir (arba) verslo plano, veiklos aprašo rengimu ir (arba) įgyvendinimu, turi būti pagrįstos nustatant vienos valandos kainos atitiktį vidutinėms rinkos kainoms ir jų skaičių būtinoms konsultacijoms suteikti (grindžiant valandų skaičių būtina detaliai nurodyti pagal konsultacijų turinį). Vietos projekto bendrosios išlaidos gali būti patirtos ne anksčiau kaip 12 (dvylika) mėnesių iki vietos projekto paraiškos pateikimo dienos. Išlaidos nefinansuojamos, jeigu parama vietos projektui neskiriama arba išlaidos nėra nurodytos tinkamų finansuoti išlaidų sąrašė. Jei prekių, paslaugų ir (arba) darbų pirkimai (bendrųjų išlaidų atveju) atlikti iki vietos projekto paraiškos pateikimo, pareiškėjas pirkimų dokumentų kopijas turi pateikti kartu su vietos projekto paraiška.</p> <p>Planuojamos išlaidos turi būti pagrįstos vadovaujantis Vietos projektų administravimo taisyklių 24.6.1.-24.6.3 papunkčiuose numatyta tvarka.</p>
3.3.3.1	Atlyginimas architektams, inžinieriams, konsultantams už konsultacijas, susijusias su aplinkosauginiu ir ekonominiu tvarumu įskaitant galimybių studijų, verslo planų (veiklos ir (arba) projekto aprašų ir kitų susijusių dokumentų su numatytomis investicijomis rengimą (statinio techninio pasiūlymų/bendrųjų projektinių dokumentų parengimo išlaidos, ekspertizės paslaugos, kadastriniai matavimai,	<p>1. Bent 3 (trimis) skirtingų prekių tiekėjų ir (arba) paslaugų teikėjų, prekiaujančių panašiomis prekėmis ir (arba) teikiančių panašias paslaugas (panašumo požymį apibūdinantys elementai: ta pati paskirtis, funkcijos, komplektacija, techninė specifikacija) ir kuriems tai yra įprasta komercinė-ūkinė veikla, komerciniais pasiūlymais arba jų interneto tinklalapiuose esančiomis kainomis kompiuterio ekrano nuotraukų forma (anglų k. „<i>Print Screen</i>“), arba kitu būdu, leidžiančiu objektyviai palyginti bent 3 (trijų) skirtingų prekių tiekėjų ir (arba) paslaugų teikėjų, prekiaujančių panašiomis prekėmis ir (arba) teikiančių panašias paslaugas ir kuriems tai yra įprasta komercinė-ūkinė veikla, siūlomas kainas.</p> <p>2. Bent 1 (vienas) rinkos kainą įrodantis dokumentas (komercinis pasiūlymas arba kompiuterio ekrano nuotrauka) turi būti pateiktas iš prekių ar paslaugų teikėjo, kurio buveinės registracijos vieta yra ne VVG teritorijoje;</p> <p>3. Ministerijos, Agentūros arba nepriklausomų ekspertų atliktuose, viešai ESIF administruojančių institucijų interneto svetainėse skelbiamuose prekių ir (arba) paslaugų kainų rinkos tyrimuose nustatytais įkainiais, kurie taikomi tokioms pat išlaidoms įgyvendinant panašaus pobūdžio projektus ir panašioms paramos gavėjams. Europos Sąjungos struktūriniams fondams (Europos socialiniam fondui, Europos regioninės plėtros fondui, Europos sanglaudos fondui) taikomi rinkos kainų tyrimai (supaprastinto išlaidų apmokėjimo tyrimai) skelbiami interneto tinklalapio www.esinvesticijos.lt nuorodos „Dokumentai“ skyriaus „Tyrimai“ poskyryje „Supaprastinto išlaidų apmokėjimo tyrimai“).</p> <p>Jei komerciniame pasiūlyme yra nurodytas galiojimo terminas, jis turi galioti paraiškos teikimo datai.</p> <p>Vietos projekto viešinimas turi būti vykdomas vadovaujantis Suteiktos paramos pagal Lietuvos kaimo plėtros 2014–2020 metų programą viešinimo taisyklėmis, patvirtintomis LR Žemės ūkio ministro 2014 m. gruodžio 3 d. įsakymu Nr. 3D-925 „Dėl Suteiktos paramos pagal Lietuvos kaimo plėtros 2014–2020 metų programą viešinimo taisyklių patvirtinimo“. Jeigu vietos</p>

	topografinės nuotraukos parengimas ir kt.)	projekto viešinimui paramos neprašoma ir šios išlaidos nėra planuojamos, pareiškėjas/paramos gavėjas turi įsipareigoti savarankiškai viešinti gautą paramą taip, kaip tai numato aukščiau nurodytos taisyklės. Projektams, kurių bendra viešoji parama bus nuo 10 000 Eur (dešimties tūkstančių eurų) iki 34 259,00 Eur (trisdešimt keturių tūkstančių dviejų šimtų penkiasdešimt devynių eurų), didžiausia tinkamų finansuoti viešinimui skirtų išlaidų suma yra iki 60 Eur (šešiasdešimties eurų);
3.3.3.2	Vietos projekto viešinimo išlaidos	
3.3.4.	Netiesioginės vietos projekto išlaidos	Netiesioginės vietos projekto išlaidos, kurioms apmokėti taikomas supaprastintas išlaidų mokėjimo būdas – fiksuotoji norma, apskaičiuotos pagal Vietos projektų administravimo taisyklių 6 priede pateikiamą aprašą ir neviršijančios jame nustatytų ribų.
3.4. Netinkamos finansuoti išlaidos yra nurodytos Vietos projektų administravimo taisyklių 28 punkte:		
<p>3.4.1. neatitinkančios Vietos projektų administravimo taisyklių 27 punkte nurodytų tinkamų finansuoti išlaidų kategorijų ir neišvardytos FSA;</p> <p>3.4.2. neišvardytos patvirtintoje vietos projekto paraiškoje (po vietos projekto paraiškos pateikimo neleidžiama įtraukti naujų išlaidų ar jas keisti kitomis);</p> <p>3.4.3. išlaidų dalis, viršijanti tinkamų finansuoti išlaidų įkainį (kai toks yra nustatytas);</p> <p>3.4.4. nepagrįstai didelės išlaidos;</p> <p>3.4.5. nekilnojamojo turto įsigijimo išlaidos;</p> <p>3.4.6. naudotų prekių įsigijimo išlaidos;</p> <p>3.4.7. baudos, nuobaudos ir bylinėjimosi išlaidos;</p> <p>3.4.8. trumpalaikio turto, įgyto paramos gavėjo projekto, kurio vertė yra mažesnė nei paramos gavėjo numatyta mažiausia ilgalaikio turto vertė, paramos lėšomis, išlaidos;</p> <p>3.4.9. išlaidos, nepagrįstos faktine gautų prekių, atliktų darbų ar suteiktų paslaugų verte;</p> <p>3.4.10. išlaidos, kurios buvo finansuotos (apmokėtos) iš Lietuvos Respublikos valstybės biudžeto ir (arba) savivaldybių biudžetų, kitų piniginių išteklių, kuriais disponuoja valstybė ir (arba) savivaldybės, ES struktūrinių fondų, kitų ES finansinės paramos priemonių ar kitos tarptautinės paramos lėšų ir kurioms apmokėti skyrus paramos VPS įgyvendinti lėšų jos būtų pripažintos tinkamomis finansuoti ir apmokėtos daugiau nei vieną kartą (jeigu vietos projekto vykdytojas – viešojo juridinio asmens veikla finansuojama iš Lietuvos Respublikos valstybės ir (arba) savivaldybių biudžetų ir jis iki vietos projekto patvirtinimo patiria vietos projekto bendrųjų išlaidų, jos gali būti pripažintos tinkamomis tuomet, jeigu buvo apmokėtos iš Lietuvos Respublikos valstybės ir (arba) savivaldybių biudžetų asignavimų, kurie skirti projektams avansuoti);</p> <p>3.4.11. PVM, kurį vietos projekto vykdytojas (išskyrus vietos projektų vykdytojus, nurodytus Vietos projektų administravimo taisyklių 27.5 papunktyje) pagal Lietuvos Respublikos pridėtinės vertės mokesčio įstatymą turi ar galėtų turėti galimybę įtraukti į PVM ataskaitą (net jei tokio PVM vietos projektų vykdytojas į ataskaitą neįtraukė), yra netinkamas finansuoti iš paramos lėšų;</p> <p>3.4.12. išlaidos, nebūtinai vietos projektui sėkmingai įgyvendinti ir neatitinkančios patikimo finansų valdymo principo, pavyzdžiui, vietos projekto poreikius viršijančių techninių parametru gaminių, prabangaus dizaino (apdailos) gaminių ar gaminių su projekto vykdytojui nereikalingomis funkcijomis (už kurias sumokama papildomai) įsigijimo išlaidos, prabangos prekių ar medžiagų įsigijimo išlaidos (išskyrus tinkamai pagrįstus atvejus, pavyzdžiui, kai nėra kitos galimybės);</p> <p>3.4.13. bendrosios išlaidos ar jų dalis, sutampančios su netiesioginėmis išlaidomis ar jų dalimi.</p> <p>3.4.14. išlaidos, susijusios su su išperkamosios (finansinės) nuomos sutartimi, pavyzdžiui, nuomotojo pelnas, palūkanų refinansavimo, pridėtinės išlaidos.</p>		

4. VIETOS PROJEKTŲ TINKAMUMO FINANSUOTI SĄLYGOS IR VIETOS PROJEKTŲ VYKDYTOJŲ ĮSIPAREIGOJIMAI	
Šioje FSA dalyje nurodytos tinkamumo finansuoti sąlygos pareiškėjui, vietos projekto partneriui, vietos projektui, vietos projekto suderinamumui su horizontaliosiomis ES politikos sritimis, tinkamam vietos projekto finansavimo šaltiniui. Taip pat vietos projektų vykdytojų įsipareigojimai – vietos projekto vykdytojų sutikimas prisiimti pareigas, susijusias su parama vietos projektui įgyvendinti, ir jų laikytis iki vietos projekto įgyvendinimo kontrolės laikotarpio pabaigos.	
4.1.	Vietos projektų tinkamumo vertinimo tvarką nustato Vietos projektų administravimo taisyklių 102–105 punktai.
4.2.	Tinkamumo finansuoti sąlygos:
4.2.1.	Bendrosios tinkamumo sąlygos pareiškėjui , numatytos Vietos projektų administravimo taisyklių 18.1 ir 22.1 papunkčiuose.
4.2.2.	Specialiosios tinkamumo sąlygos pareiškėjui:

Eil. Nr.	Vietos projektų finansavimo sąlyga	Patikrinamumas (Pateikiamas paaiškinimas, kaip vietos projekto paraiškos vertinimo metu bus vertinama atitikties finansavimo sąlygai, t. y. kokius rašytinius įrodymus turi pateikti pareiškėjas, kad būtų teigiamai įvertinta atitikties finansavimo sąlygai)	Kontroliuojamumas (kai taikoma) (Pateikiamas paaiškinimas, kaip vietos projekto įgyvendinimo metu ir vietos projekto kontrolės laikotarpiu bus vertinama atitikties finansavimo sąlygai, t. y. kokius rašytinius įrodymus turės pateikti vietos projekto vykdytojas patikrų vietoje ir ex-post patikrų metu, kad Agentūra galėtų įsitikinti, jog yra visiškai laikomasi finansavimo sąlygų)
I	II	III	IV
4.2.2.1.	Vietos projektas kuria naujas darbo vietas kaimo gyventojams	Vietos projekto paraiškos 4 lentelėje „Vietos projekto atitikties vietos projektų atrankos kriterijams“ pateikta informacija.	Tikrinama vietos projekto įgyvendinimo metu ir vietos projekto kontrolės laikotarpiu. Pateikiamos naujai įdarbintų asmenų darbo sutartys, pažyma apie gyvenamąją vietą.
4.2.2.2.	Pareiškėjo steigimo dokumentuose numatyti veiklos tikslai susiję su projekte numatyta vykdyti veikla (-omis) (vertinama pagal pareiškėjo steigimo dokumentų duomenis)	Atitikties tinkamumo sąlygai vertinama pagal kartu su Vietos projekto paraiška pateikiamus pareiškėjo steigimo dokumentus (įstatai, nuostatai ir pan.)	Atitikties tinkamumo sąlygai vertinama pagal kartu su Vietos projekto paraiška pateikiamus pareiškėjo steigimo dokumentus (įstatai, nuostatai ir pan.)
4.2.2.3.	Pareiškėjas turi administracinių gebėjimų įgyvendinti vietos projektą, t.y. pareiškėjo vadovas arba kitas už projekto įgyvendinimą atsakingas asmuo įgyvendino (buvo paskirtas projekto vadovu, administratoriumi arba finansininku) bent vieną ES finansuojamą projektą ir (arba) paskirtas projekto vadovas turi aukštąjį, aukštesnįjį arba universitetinį išsilavinimą vadybos, ekonomikos, finansų valdymo, administravimo srityse (pareiškėjas kartu su paraiška pateikia gebėjimus įrodančius dokumentus (gyvenimo aprašymą, kursų baigimo pažymėjimus, rekomendacijas ir pan.).	Vertinama pagal paraiškos 4 lentelėje „Vietos projekto atitikties vietos projektų atrankos kriterijams“ pateiktą informaciją ir pridedamus dokumentus. Vietos projekto paraiškos 4 lentelėje „Vietos projekto atitikties vietos projektų atrankos kriterijams“ pateikta informacija. Mokslo įstaigos baigimą patvirtinantis pažymėjimas. Seminarų, mokymų kursų pažymėjimai	Tikrinama vietos projekto vertinimo etape. Mokslo įstaigos baigimą patvirtinantis pažymėjimas, seminarų, mokymų kursų pažymėjimai.

4.2.3.	Bendrosios tinkamumo sąlygos vietos projektui numatytos Vietos projektų administravimo taisyklių 23.1 papunktyje
4.2.4.	Papildomos tinkamumo sąlygos, susijusios su vietos projektu:
4.2.4.1.	<p>1. Pagal priemonę yra remiama veikla, susijusi su žemės ūkio produktų perdirbimu ir (arba) plėtra:</p> <p>1.1. vaisių, uogų, daržovių bei grybų perdirbimas, perdirbimo procese susidariusių atliekų perdirbimas;</p> <p>1.2. augalininkystės produkcijos perdirbimas;</p> <p>1.3. mėsos perdirbimas;</p> <p>1.4. pieno perdirbimas;</p> <p>1.5. kitų Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo I priede išvardytų produktų perdirbimas;</p> <p>1.6. trečios kategorijos šalutinių gyvūninių produktų perdirbimas.</p> <p>2. Pagal priemonę yra neremiama veikla, susijusi su šių produktų perdirbimu ir (arba) plėtra:</p> <p>2.1. alkoholinių gėrimų gamyba ir prekyba jais;</p> <p>2.2. tabako gaminių gamyba ir prekyba jais;</p> <p>2.3. medžioklė, gaudymas spąstais, medžioklės patirties sklaida ir su tuo susijusios veiklos;</p>
4.2.4.2.	Prie vietos projekto paraiškos turi būti pateiktas vietos projekto verslo planas (2 priedas), įrodantis, kad būsimas naujas verslas arba esamo verslo plėtra yra ekonomiškai gyvybingi, t. y. vietos projekto verslo planas turi atitikti ekonominio gyvybingumo kriterijus ir jų reikšmes, nustatytas Ūkio subjektų, siekiančių pasinaudoti parama pagal Lietuvos kaimo plėtros 2014 – 2020 metų programos priemones, ekonominio gyvybingumo nustatymo taisyklėse, patvirtintose Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministro 2014 m. liepos 28 d. įsakymu Nr. 3D-440 „Dėl ūkio subjektų, siekiančių pasinaudoti parama pagal Lietuvos kaimo plėtros 2014 – 2020 metų programos priemones, ekonominio gyvybingumo nustatymo taisyklių patvirtinimo“.
4.2.4.3.	Jeigu pagal FSA kviečiama teikti verslo vietos projektus, susijusius su maisto produktų ar gėrimų gamyba, įskaitant apdorojimą ir perdirbimą, gali būti pasirenkamos ekonominės veiklos rūšys, kurios patenka į EVRK C sekcijos 10 skyrių „Maisto produktų gamyba“ ir 11 skyrių „Gėrimų gamyba“.
4.2.4.4.	Vietos projekto paraiškoje turi būti nurodyta, kur planuojama laikyti paramos lėšomis įsigytą įrangą. Pareiškėjas turi valdyti tą nekilnojamąjį turtą nuosavybės, nuomos ar kito teisėto naudojimosi pagrindais. Turi būti sudaryta nekilnojamojo turto valdymo, naudojimo ir disponavimo sutartis, kuri turi būti įregistruota VĮ Registrų centre ir galioti ne trumpiau kaip iki vietos projekto kontrolės laikotarpio pabaigos. Atitiktis šiai tinkamumo sąlygai, išskyrus vietos projekto įgyvendinimo vietą, gali būti tikslinama iki vietos projekto tinkamumo vertinimo pabaigos.
4.2.5.	Tinkamumo sąlygos, susijusios su horizontaliosiomis ES politikos sritimis, numatytos Vietos projektų administravimo taisyklių 29 punkte
4.2.6.	Bendrosios tinkamumo sąlygos tinkamiems vietos projekto finansavimo šaltiniams, numatytos Vietos projektų administravimo taisyklių 32 punkte
4.3.	Vietos projekto vykdytojo išpareigojimai:
4.3.1.	Bendrieji vietos projekto vykdytojo numatyti Vietos projektų administravimo taisyklių 35 punkte
4.3.1.1.	nenutraukti gamybinės veiklos ir neperkelti jos už VVG teritorijos ribų (taikoma, jeigu vietos projektas susijęs su investicijomis į infrastruktūrą, verslą, išskyrus atvejus, nurodytus Taisyklių 23.1.4.1 ir 23.1.4.2 papunkčiuose);
4.3.1.2.	nepakeisti nekilnojamojo turto arba jo dalies, į kurią investuojama, nuosavybės teisių (taikoma, jeigu vietos projektas susijęs su investicijomis į infrastruktūrą arba verslą)
4.3.1.3.	nepakeisti veiklos pobūdžio, tikslų ar įgyvendinimo sąlygų, kai tokie veiksmai pakenkia pradiniam vietos projekto tikslams (taikoma, jeigu vietos projektas susijęs su investicijomis į infrastruktūrą arba verslą). Jeigu vietos projekto vykdytojas planuoja daryti bet kokius šiame Taisyklių papunktyje minimų vietos projektų pakeitimus, iki vietos projekto pakeitimų pradžios turi apie tai informuoti VPS vykdytoją ir Agentūrą. Galutinį sprendimą dėl planuojamų vietos projekto pakeitimų neigiamos įtakos pradiniam vietos projekto tikslams buvimo arba nebuvimo priima Agentūra vidaus procedūrose nustatyta tvarka;
4.3.1.4.	viešinti gautą paramą Taisyklių 157 punkte nustatyta tvarka;

4.3.1.5.	apdrausti turtą, kuriam įsigyti ar sukurti panaudota parama (vietos projekto įgyvendinimo laikotarpiu didžiausiu turto atkuriamosios vertės draudimu nuo visų galimų rizikos atvejų, o įgyvendinus vietos projektą – likutine verte, atsižvelgiant į atitinkamos rūšies turto naudojimo laiką ir taikomas turto nusidėvėjimo normas, esant draudimo paslaugų prieinamumui). Įvykus draudžiamajam įvykiui vietos projekto vykdytojas įsipareigoja nedelsdamas, bet ne vėliau kaip per 5 darbo dienas, apie tai raštu pranešti VPS vykdytojui, o ši nedelsdama, bet ne vėliau kaip per 5 darbo dienas, apie tai informuoti Agentūrą. Reikalavimas apdrausti turtą gali būti netaikomas, jei vietos projekto vykdytojas įrodo, kad apdrausti paramos lėšomis įgytą ar sukurtą turtą nebuvo galimybių ir kartu su mokėjimo prašymu pateikia bent tris šį faktą patvirtinančius skirtingų draudimo įmonių atsisakymo suteikti draudimo paslaugas raštus. Įvykus draudžiamajam įvykiui – vietos projekto įgyvendinimo laikotarpiu atkurti turtą didžiausia turto atkuriamąja verte, o vietos projekto kontrolės laikotarpiu atkurti turtą ne mažesne negu likutine verte, atsižvelgiant į atitinkamos rūšies turto naudojimo laiką ir taikomas turto nusidėvėjimo normas;
4.3.1.6.	su vietos projektu susijusių finansinių operacijų įrašus atskirti nuo kitų vietos projekto vykdytojo vykdomų finansinių operacijų;
4.3.1.7.	siekiant palankaus sprendimo, nedaryti įtakos vietos projektą vertinantiems VPS vykdytojos darbuotojams, sprendimą dėl vietos projekto finansavimo priimančiam VPS vykdytojos valdymo organui arba atskiriems jo nariams, Agentūrai, Ministerijai
4.3.1.8.	sudaryti sąlygas asmenims, turintiems teisę audituoti ir (arba) kontroliuoti vietos projekto įgyvendinimą (VPS vykdytojai, Agentūrai, Ministerijai, Lietuvos Respublikos valstybės kontrolei, Finansinių nusikaltimų tyrimo tarnybai prie Vidaus reikalų ministerijos, Viešųjų pirkimų tarnybai, Lietuvos Respublikos konkurencijos tarybai, EK, Europos Audito Rūmams), tikrinti, kaip yra laikomasi tinkamumo sąlygų, atrankos kriterijų ir įsipareigojimų vietos projekto įgyvendinimo metu ir kontrolės laikotarpiu;
4.3.1.9	teikti VPS vykdytojui ir (arba) Agentūrai visą informaciją ir duomenis, susijusius su vietos projekto įgyvendinimu, reikalingus vietos projekto įgyvendinimo valdymui, stebėsenai ir vertinimui atlikti.
4.3.2.	Papildomi vietos projekto vykdytojo įsipareigojimai, numatyti Vietos projektų administravimo taisyklių 41–46 punktuose
4.3.2.1.	pradėti įgyvendinti verslo planą ne vėliau kaip per 9 mėnesius nuo sprendimo skirti paramą priėmimo dienos.
4.3.2.2.	iki paskutinio mokėjimo prašymo pateikimo dienos įsigyti verslo liudijimą arba individualios veiklos pažymą (taikoma pareiškėjui – fiziniam asmeniui, pradėsiančiam veiklą);
4.3.2.3.	iki paskutinio mokėjimo prašymo pateikimo dienos parengti naudoti įrangą ir (arba) techniką ir vėliausiai su paskutiniu mokėjimo prašymu pateikti įrangos ir (arba) technikos įrengimo ir (arba) sumontavimo darbų užbaigimo aktus ar kitus lygiaverčius dokumentus, kuriuose patvirtinama, kad už paramos lėšas įsigyta įranga ir (arba) technika tinkamai sumontuota ir veikia;
4.3.2.4.	kurti darbo vietas kaimo gyventojams;
4.3.2.5.	nauja darbo vieta turi būti sukurta po vietos projekto paraiškos pateikimo iki verslo plano įgyvendinimo pabaigos, t. y. ne vėliau kaip paskutinio mokėjimo prašymo pateikimo dieną turi būti pateikti naujos darbo vietos sukūrimo fakto įrodymai. Nauja sukurta darbo vieta apskaičiuojama pagal Projektų, įgyvendinamų pagal Lietuvos kaimo plėtros 2014–2020 metų programos priemones, rodiklio „Naujos darbo vietos sukūrimas ir išlaikymas“ pasiekimo vertinimo metodiką, patvirtintą Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministro 2017 m. lapkričio 9 d. įsakymu Nr. 3D-718 „Dėl Projektų, įgyvendinamų pagal Lietuvos kaimo plėtros 2014–2020 metų programos priemones, rodiklio „Naujos darbo vietos sukūrimas ir išlaikymas“ pasiekimo vertinimo metodikos patvirtinimo“;
4.3.2.6.	nuo paramos paraiškos pateikimo dienos iki projekto kontrolės laikotarpio pabaigos tvarkyti buhalterinę apskaitą (sudaryti balansą, pelno (nuostolių) ir pinigų srautų ataskaitas);
4.3.2.7.	užtikrinti privalomų maisto tvarkymo subjektų pareigų, susijusių su maisto tvarkymo veikla, laikymąsi. Privalomos pareigos nustatytos Lietuvos higienos normoje HN 15:2005 „Maisto higiena“, patvirtintoje Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro 2005 m. rugsėjo 1 d. įsakymu Nr. V-675 „Dėl Lietuvos higienos normos HN 15:2005 „Maisto higiena“ patvirtinimo“, Maisto tvarkymo subjektų patvirtinimo ir registravimo reikalavimuose, patvirtintuose Lietuvos Respublikos valstybinės maisto ir veterinarijos tarnybos direktoriaus 2008 m. spalio 15 d. įsakymu Nr. B1-527 „Dėl maisto tvarkymo subjektų patvirtinimo ir registravimo reikalavimų patvirtinimo“.

4.3.2.8.	užtikrinti, kad įsigytos investicijos atitinka gyvūnų gerovės, veterinarijos, higienos, ir maisto kokybės reikalavimus (jei investicijos turi įtakos minėtų reikalavimų laikymusi). Turi būti pateikta Valstybinės maisto ir veterinarijos tarnybos vertinimo išvada dėl investicijų atitikties nustatytiems reikalavimams
4.3.2.9.	užtikrinti, kad investicijos atitiktų darbo saugos reikalavimus, kaip nurodyta Techniniame reglamente „Mašinų sauga“, patvirtintame Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministro 2016 m. lapkričio 3 d. įsakymu Nr. A1-587 „Dėl Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministro 2000 m. kovo 6 d. įsakymo nr. 28 „Dėl techninio reglamento „Mašinų sauga“ patvirtinimo“ pakeitimo.
4.3.2.10.	pasikeitus Smulkiojo ir vidutinio verslo subjekto statuso deklaracijoje (toliau – Deklaracija) pateiktiems duomenims, ūkio subjektas įsipareigoja atnaujintą Deklaraciją per 10 darbo dienų nuo duomenų pasikeitimo fakto pateikti Agentūrai;
4.3.2.11.	projekto įgyvendinimo metu ir projekto kontrolės laikotarpiu turi užtikrinti atitiktį atrankos kriterijams (išskyrus atrankos kriterijų, susijusį su pareiškėjo amžiumi), už kuriuos projektui suteikiami balai;
4.3.2.12.	projekte numatytos išlaidos, kurioms finansuoti prašoma paramos, nebuvo, nėra ir nebus finansuojamos iš kitų ES fondų, kitų viešųjų lėšų.
4.3.2.13.	pateikti detalų atliktų darbų aktą (su kiekvienu mokėjimo prašymu, kuriame deklaruojamos statybos išlaidos);
4.3.2.14.	užbaigus statybos darbus pateikti statybos užbaigimo dokumentus, kai jie privalomi pagal teisės aktų nuostatas (ne vėliau kaip galutinio mokėjimo prašymo pateikimo dieną);
4.3.2.15.	iki galutinio mokėjimo prašymo pateikimo dienos parengti naudoti įrangą ir (arba) techniką ir vėliausiai su galutiniu mokėjimo prašymu pateikti įrangos ir (arba) technikos įrengimo ir (arba) sumontavimo darbų užbaigimo aktus ar kitus lygiaverčius dokumentus, kuriuose patvirtinama, kad už paramos lėšas įsigyta įranga ir (arba) technika tinkamai sumontuota ir veikia;
4.3.2.16.	nuo paramos paraiškos pateikimo dienos iki projekto kontrolės laikotarpio pabaigos užtikrinti, kad nebus galimai neteisėtai sukurtos tokiai paramai gauti reikalingos sąlygos kaip nustatyta Galimai neteisėtų sąlygų gauti paramą nustatymo metodikoje);
4.3.2.17.	pasiekti ir iki projekto kontrolės laikotarpio pabaigos išlaikyti paramos paraiškoje numatytus projekto priežiūros rodiklius.

5. PRIE VIETOS PROJEKTO PARAIŠKOS PRIDEDAMI DOKUMENTAI

Vietos projektų paraiška ir jos priedai turi būti užpildyti lietuvių kalba. Kartu su vietos projekto paraiška teikiami priedai turi būti sudaryti lietuvių kalba arba turi būti pateiktas oficialus vertimų biuro, įmonės ar vertėjo (fizinio asmens) pasirašytas vertimas į lietuvių kalbą. Kartu su užpildyta vietos projekto paraiška (jeigu žemiau nurodytuose papunkčiuose ir Vietos projektų administravimo taisyklėse nenurodyta kitaip) pareiškėjas privalo pateikti šiuos dokumentus (turi būti pateikiamas originalas arba kopija, patvirtinta pareiškėjo (arba įgalioto asmens) parašu ir antspaudu (jei toks yra ar jį privaloma turėti) arba notaro Lietuvos Respublikos notariato įstatymo nustatyta tvarka):

5.1. Turi būti pateikti šie dokumentai:	<p>1. Dokumentai, pagrindžiantys atitiktį vietos projektų atrankos kriterijams:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1.1. Asmens tapatybės kortelės ar paso kopija; 1.2. Gyvenamosios vietos deklaracija (taikoma fiziniams asmenims); 1.3. Verslo liudijimas ir (arba) individualios veiklos vykdymo pažyma; 1.4. Juridinio asmens statusą patvirtinantys dokumentai (įstatai, registracijos pažymėjimas, kt.); 1.5. Ūkininko pažymėjimas. 1.6. Inovacijas pagrindžiantis dokumentas. 1.7. Išsilavinimą arba atitinkamos veiklos vykdymą 12 mėnesių pagrindžiančius dokumentus. <p>2. Dokumentai, pagrindžiantys atitiktį tinkamumo sąlygoms, susijusioms su tinkamomis finansuoti išlaidomis:</p> <ol style="list-style-type: none"> 2.1. Patirtas išlaidas pagrindžiantys ir įrodantys dokumentai (sutartys, sąskaitos faktūros, bankiniai pavedimai) <p>3. Dokumentai, pagrindžiantys tinkamas vietos projekto išlaidas:</p>
--	---

3.1. Komeraciniai pasiūlymai;

3.2. Interneto tinklalapiuose esančių kainų kompiuterio ekrano nuotraukos (anglų k. „PrintScreen“);

3.3. Kiti dokumentai, leidžiantys objektyviai palyginti siūlomas kainas.

4. Dokumentai, pagrindžiantys pareiškėjo tinkamumą:

4.1. Pareiškėjo rašytinis prašymas nušalinti nuo vietos projektų atrankos (apimantis FSA rengimo (taikoma tuo atveju, jeigu pagal konkrečią VPS priemonę ar veiklos sritį yra suplanuota įgyvendinti vieną vietos projektą arba kai yra faktinės aplinkybės, įrodančios interesų konfliktą), vietos projektų paraiškų vertinimo, vietos projektų tvirtinimo etapus) (taikoma, kai vietos projekto paraišką teikia ar paraišką teikiančio pareiškėjo partneris (-ai) yra VVG kolegialaus valdymo organo narys, VVG darbuotojas arba šiems nurodytiems asmenims artimi asmenys, todėl kyla interesų konfliktas ir (arba) atsiranda asmeninis suinteresuotumas, kaip apibrėžta Lietuvos Respublikos viešųjų ir privačių interesų derinimo valstybės tarnyboje įstatymo 2 str. ir Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (ES) Nr. 966/2012 57 str.);

4.2. Valstybinės mokesčių inspekcijos prie Lietuvos Respublikos finansų ministerijos pažymą apie pareiškėjo atsiskaitymą su Lietuvos Respublikos valstybės biudžetu (netaikoma, kai mokesčių, delspinigių, baudų mokėjimas atidėtas Lietuvos Respublikos teisės aktų nustatyta tvarka arba dėl šių mokesčių, delspinigių, baudų vyksta mokestinis ginčas; tokiu atveju pateikiamas tai įrodantis dokumentas);

4.3. Valstybinio socialinio draudimo fondo valdybos prie Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministerijos pažymą apie pareiškėjo atsiskaitymą su valstybės socialinio draudimo fondu (netaikoma, kai mokesčių, delspinigių, baudų mokėjimas atidėtas Lietuvos Respublikos teisės aktų nustatyta tvarka arba dėl šių mokesčių, delspinigių, baudų vyksta mokestinis ginčas; tokiu atveju pateikiamas tai įrodantis dokumentas);

4.4. Ūkininko ūkio ir valdos registracijos pažymėjimas;

4.5. Juridinio asmens VĮ Registrų centro juridinių asmenų registro išrašas.

5. Dokumentai, pagrindžiantys vietos projekto tinkamumą:

5.1. Vietos projekto verslo planas, parengtas pagal FSA 2 priedo formą;

5.2. Nekilnojamojo turto valdymo, naudojimo ir disponavimo sutartis, jeigu nekilnojamas turtas priklauso ne nuosavybės teise Pareiškėjui, bei Nekilnojamojo turto registro centrinio duomenų banko išrašas, patvirtinantis teisėtą nekilnojamojo turto valdymą.

5.3. Visų nekilnojamojo turto savininkų sutikimai dėl vietos projekte numatytų investicijų (įsigytos įrangos laikymo) (taikoma, kai turtas nuosavybės teise priklauso keliems bendraturčiams (įskaitant bendrosios jungtinės nuosavybės teise valdomą nekilnojamąjį turtą, priklausantį sutuoktiniams));

5.4. Fizinio asmens verslo liudijimas arba individualios veiklos pažyma;

5.5. Juridinio asmens steigimo dokumentai, įrodantys, kad jo steigėju ir vietos projekto paraiškos pateikimo dieną vieninteliu dalyviu yra vienas fizinis asmuo (taikoma viešajam juridiniam asmeniui);

5.6. Praėjusių ir ataskaitinių metų laikotarpio finansinės atskaitomybės dokumentai arba ūkinės veiklos pradžios balansas;

5.7. Statinio techninis projektas arba projektiniai pasiūlymai ir statinio statybos kainos apskaičiavimas, parengti pagal Vietos projektų administravimo taisyklių 23.1.8 papunktyje nurodytus reikalavimus. (Taikoma, jei vietos projekte, vadovaujantis Vietos projektų administravimo taisyklių 23.1.8 papunkčiu, numatyti statinio statybos (naujo statinio statyba, statinio rekonstravimas, statinio kapitalinis remontas) ar infrastruktūros įrengimo, atnaujinimo darbai. Šie dokumentai turi būti parengti ir pateikti ne vėliau kaip iki vietos projekto vertinimo pabaigos. Tuo atveju, jeigu statybą leidžiantys dokumentai teisės aktų nustatyta tvarka turi būti pateikti informacinėje sistemoje „Infostatyba“, jų atskirai teikti nereikia (reikia nurodyti paraiškos 11 dalyje „Priedami dokumentai“));

5.8. STR 1.04.04:2017 parengtas supaprastintas statybos, rekonstravimo projektas ar kapitalinio remonto aprašas (kai juos privaloma rengti) ir statybą leidžiantis dokumentas (kai jis privalomas pagal statybos techninį reglamentą STR 1.05.01:2017) arba kiti dokumentai (sklypo

planas su pažymėtais esamais ir projektuojamais statiniais, jų eksplikacija ir aiškinamasis raštas), ir statinio statybos kainos apskaičiavimas (projekto statinio statybos skaičiuojamosios kainos nustatymo dalis). (Šie dokumentai turi būti pateikti, jei vietos projekte, vadovaujantis Vietos projektų administravimo taisyklių 23.1.10 papunkčiu, numatyta tik nesudėtingų statinių statyba, rekonstravimas ar kapitalinis remontas. Šiuos dokumentus privaloma pateikti kartu su vietos projekto paraiška arba ne vėliau kaip iki vietos projekto vertinimo pabaigos. Tuo atveju, jeigu statybą leidžiantis dokumentas teisės aktų nustatyta tvarka turi būti pateiktas informacinėje sistemoje „Infostatyba“, jo atskirai teikti nereikia (reikia nurodyti paraiškos 11 dalyje „Pridedami dokumentai“));

6. Dokumentai, pagrindžiantys atitiktį horizontaliosioms ES politikos sritims:

6.1. Smulkiojo ir vidutinio verslo subjekto statuso deklaracija, kurios forma patvirtinta Lietuvos Respublikos ūkio ministro 2008 m. kovo 26 d. įsakymu Nr. 4-119 „Dėl Smulkiojo ir vidutinio verslo subjekto statuso deklaravimo tvarkos aprašo ir Smulkiojo ir vidutinio verslo subjekto statuso deklaracijos formos patvirtinimo“, ir paskelbta VVG interneto svetainėje adresu www.kaunorvvg.lt (taikoma Vietos projektų administravimo taisyklių 29.3 papunktyje nurodytiems atvejams);

6.2. „Vienos įmonės“ deklaracija pagal 2013 m. gruodžio 18 d. Europos Komisijos reglamentą (ES) Nr. 1407/2013 dėl Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo 107 ir 108 straipsnių taikymo *de minimis* pagalbai (OL 2013 L 352, p. 1), jos forma paskelbta VVG interneto svetainėje adresu www.kaunorvvg.lt. (Taikoma siekiant pagrįsti, kad parama vietos projektui įgyvendinti skiriama nepažeidžiant ES teisės normų, susijusių su nereikšminga (*de minimis*) pagalba, kaip nurodyta Vietos projektų administravimo taisyklių 29.3 papunktyje).

7. Dokumentai, pagrindžiantys nuosavo indėlio tinkamumą:

7.1. Dokumentai, įrodantys, kad pareiškėjas turi pakankamai nuosavų lėšų prisidėti prie vietos projekto įgyvendinimo (taikoma, kai pareiškėjas prie vietos projekto įgyvendinimo prisideda nuosavomis pinigėmis lėšomis arba savivaldybės biudžeto lėšomis (kai taikoma)). Įrodymo dokumentai turi būti išduoti arba sukurti (pvz., naudojant el. bankininkystės sistemą) finansų institucijų (bankų, kredito unijų) ir (arba) išduoti viešojo juridinio asmens, kurio veikla finansuojama iš Lietuvos Respublikos valstybės ir (arba) savivaldybių biudžetų (pvz., savivaldybės tarybos sprendimas skirti lėšas vietos projektui įgyvendinti) ir (arba) sukurti naudojantis finansinių ataskaitų duomenimis. Šie dokumentai turi būti pateikti ne vėliau kaip iki vietos projekto vertinimo pabaigos);

7.2. Dokumentai, kuriais pagrindžiamos pareiškėjo skolintos lėšos, skolintos lėšos pagrindžiamos kartu su vietos projekto paraiška, pateikiant paskolos ar finansinės nuomos (lizingo) suteikimo galimybės patvirtinimo dokumentus. Jei paskolą planuoja suteikti fizinis ar juridinis asmuo, kuris nėra finansų įstaiga, kartu su vietos projekto paraiška pateikiamas šio asmens sutikimas dėl paskolos suteikimo ir jo banko sąskaitos išrašas, kita informacija apie lėšas, esančias terminuotose ir (arba) kaupiamuosiuose indėliuose (pagrindimo dokumentai turi būti sudaryti ir išduoti ne anksčiau kaip 10 darbo dienų iki paramos paraiškos pateikimo, pasirašyti banko darbuotojo). VPS vykdytoja tikrina, ar paskolą ketinantis suteikti asmuo turi reikiamą lėšų sumą: fizinis ar juridinis asmuo, kuris nėra finansų įstaiga, gali suteikti paskolą, ne didesnę nei pinigų likutis banko sąskaitoje ir (arba) terminuotose, kaupiamuosiuose indėliuose. Šio patikrinimo metu Agentūra suteikia VPS vykdytojais reikiamą metodinę pagalbą. Iki mokėjimo prašymo, kuriame prašoma kompensuoti skolintomis lėšomis įgyvendintas investicijas, pateikimo, vietos projekto vykdytojas turi pateikti pasirašytą paskolos ar finansinės nuomos (lizingo) sutartį arba raštu patvirtinti, kad atitinkamą projekto dalį įgyvendins pagrįstomis nuosavomis lėšomis. Jei paskolą suteikia ne kredito įstaiga, paskolos sutartis turi būti patvirtinta notaro (paskola, suteikta ne kredito įstaigai, galima tik verslo pradžios ar verslo plėtros atvejais, įskaitant socialinį ir bendruomeninį verslą). Keičiant finansavimo šaltinį, kuris buvo tinkamas vietos projekto paraiškos teikimo dieną, atitiktis šiam kriterijui gali būti tikslinama paramos paraiškos vertinimo metu.

8. Kiti dokumentai:

8.1. Įgaliojimas teikti vietos projekto paraišką (taikoma tuo atveju, jeigu paraišką teikia ne pareiškėjo – juridinio asmens – vadovas (kai pareiškėjas yra juridinis asmuo) arba ne pareiškėjas pats (kai pareiškėjas yra fizinis asmuo), bet įgaliotas asmuo. Tokiu atveju turi būti

	pateiktas tinkamas įgaliojimas. Juridinio asmens įgaliojimas laikomas tinkamu, jeigu jis pasirašytas juridinio asmens vadovo ir ant jo uždėtas to juridinio asmens antspaudas, jeigu jis antspaudą privalo turėti. Fizinio asmens įgaliojimas laikomas tinkamu, jeigu jis patvirtintas notaro. Įgaliojime turi būti nurodytas asmuo, turintis teisę pateikti (ir pasirašyti, jei taikoma) vietos projekto paraišką, įgaliojimo galiojimo terminas).
5.2.	Kiti papildomi dokumentai, kurie, pareiškėjo manymu, gali būti svarbūs vertinant vietos projektą.

6. VIETOS PROJEKTŲ FINANSAVIMO SĄLYGŲ APRAŠO PRIEDAI:

6.1. Šio FSA priedai yra:

1 priedas „Vietos projekto paraiška“

2 priedas „Vietos projekto verslo planas“

3 priedas „Smulkiojo ar vidutinio verslo subjekto statuso deklaracija“

4 priedas „Vienos įmonės deklaracija“